EDC · EJENDOMSMÆGLEREN

Hvor handler Thyboerne fast ejendom?

Autoriseret
BRFkredit
låneformidler

selvfølgelig ved

EDC GRUPPEN

Ejendomsmæglerfirmaet
JØRGEN GRAVESEN

Statsaut. ejendomsmægler MDE, valuar
Storegade 22 . 7700 Thisted

97 92 19 99

VI HAR TANKE FOR MENNESKER

Automatisk bilvask
Auto-reparationer
Kiosk: mælk, smør, pålæg, aviser og ugeblade
Åben fra 06.30 til 23.00

TEXACO

TEXACO ØSTBYEN
v/ Elsa og Klaus Agesen
Ålborgvej 64 - 66, 7700 Thisted
Tlf. (07) 92 19 77

TOYOTA

BRDR. YDE A/S
AUTORISERET TOYOTA-FORHANDLER

ORIGINALE TOYOTA & VOLVO RESERVEDELE
SILSTRUPVEJ 1 · 7700 THISTED · (07) 92 21 33

EuroSko
JL Juul Sko

TLF. 97 92 05 99
VESTERGADE 20
7700 THISTED

SENNELS SOGNEBLAD

Ny sten på gammelt gravsted

Læs side 15

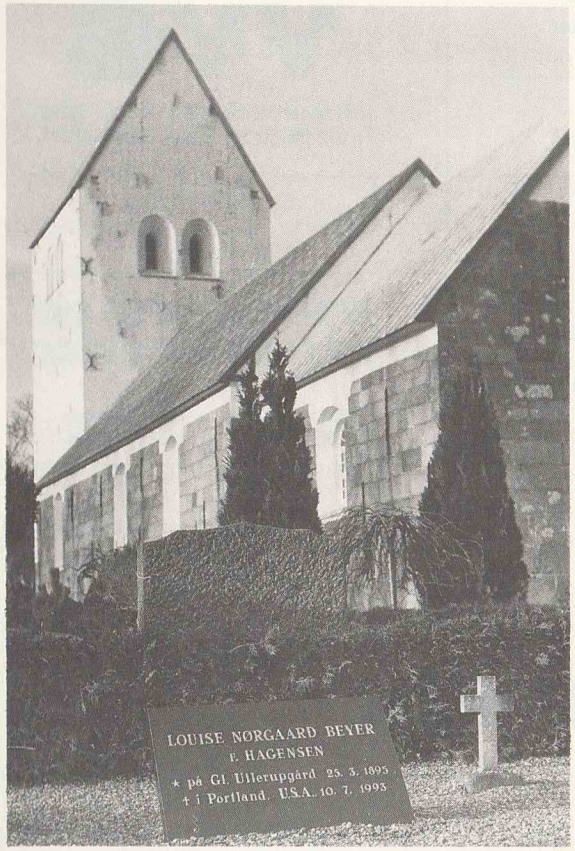

Koncert i kirken tredie søndag i advent

Se side 14

nr. 166 advent-jul 1994

expert
Vestergade 21 · 7700 Thisted
Telefon 97 92 19 42

Hov Tømrerværksted ApS
Jørgen Strømgaard Hansen
Telefon 985237

FRISØRSALONEN
v/LENE JENSEN
Knudsbjergvej 18
telefon 985379

KARSTEN H. JENSEN
Murer og aut. kloakmester
Kirstens Bakke 1, Sennels Tlf. 985117

VVS
INST. PER JENSEN
Gadekæret 32, Sennels . 7700 Thisted
Tlf. 97 98 60 30 . Biltlf. 30 95 44 30

LEIF MØLLER
Maskinstation . Telefon 985079

NIELS A. RASMUSSEN
Tømrer og snedker
telefon 985371

E. SØRENSEN
Kolonial - Isenkram - Foderstoffer
Telefon 985004

Købmandshjørnet
v/ Arne Klim Sørensen
Sennelsvej 112, Sennels, 7700 Thisted
Telefon: 97 98 50 17

SENNELS AUTO OG TRAKTOR SERVICE
v/Jens Kr. Smed
Sennelsvej 66 · 7700 Thisted
Tlf. 97 98 60 44 · privat 97 98 54 47

kvik
KØKKENCENTER
GENVEJ TIL NYT KØKKEN!

Leopardvej 3 . 7700 Thisted
Telefon 97 92 64 88
Fax 97 92 60 58

Sdr. Boulevard 10 . 7800 Skive
Telefon 97 51 06 88
Fax 97 51 27 58

SENNELS SOGNEBLAD udgives af Sennels Menighedsråd. Udkommer 5 gange om året, til advent, faste, påske, pinse og høst. Bladet uddeles til alle husstande i Sennels sogn, pr. 1.januar 1994 ca. 470. Hvert leveret eksemplar repræsenterede i 1993 en udgift på 14 kr. Bidrag til bladet kan indbetales på **giro 201-7334**; et indbetalingskort følger med hvert års adventsnummer.

Redaktion, ekspedition og annonceekspedition: Sennels præstegård, 7700 Thisted, telefon 97 98 50 32.

Ansv.redaktør: Anders J.Hindsholm.

Tryk: Grafico, Industrivej, 7700 Thisted.

Hvad du ønsker, skal du få

Af Anders J.Hindsholm

"Hvad du ønsker, skal du få — " sådan står der i en gammel julesang. Den er vist nok stadig meget populær, selv om den er halvandet hundrede år gammel og fortæller om en juleaften, der er en hel del anderledes end det, som de fleste af os i dag forbinder med juleaften. Scenen er et velhavende borgerhjem i København o. 1848, og gaverne hænger på juletræets grene, i hvert fald nogle af dem; det tyder på, at der ikke var så mange gaver. Derimod var der mange børn, der var både *Sine* og *Peter* og *Anna* og *Hendrik* og *William* og *Lotte* og *Hanne*, det giver syv ialt. Hvis de syv skulle have haft lige så mange julegaver, som de fleste danske børn får til jul, og alle de gaver skulle anbringes på juletræet, så ville man slet ikke kunne se det stakkels træ, det ville nok også bryde sammen under vægten. Men det lader altså også til, at Sine og de andre kun fik én gave hver.

Den dreng, der hedder Peter, ønsker sig meget den tromme, der hænger på en af grenene, og hans far lover ham, at han nok skal få den. *Hvad du ønsker, skal du få,* siger han til Peter; det drejer sig om trommen, altså om en bestemt ting.

Hvad du ønsker, skal du få — den sætning kan man også høre i vore dage, den kan stå som en overskrift i avisen, eller den kan indgå i en eller anden reklametekst. Men så kan det nemt komme til at lyde sådan, at *alt* hvad du ønsker, skal du få. Så kan det betyde noget i retning af at vinde den store gevinst i et eller andet lotteri.

Det har mennesker altid drømt om: at kunne få alt, hvad man peger på. Det hører vi om i mange eventyr, f.eks. i det om Aladdin og den vidunderlige lampe. Hver gang man gnider på lampen, kommer lampens ånd, som kan skaffe og gøre alt, hvad lampens ejer ønsker. Eller eventyret om fiskerkonen i muddergrøften, der fik alle sine ønsker opfyldt af en flynder.

Det ville næppe være særlig sundt for nogen af os at have Aladdins lampe eller noget i den retning. Vi ville nok også synes, at det var slemt kedeligt, hvis man slet ikke selv skulle gøre en indsats for at opnå noget, men bare skulle ønske. Men det ville selvfølgelig komme an på, hvad man ønskede sig. Hvis man kan få alt hvad man ønsker sig, er det jo ikke lige meget, *hvad* man ønsker sig.

Hvis det er *ting*, man ønsker sig, så får man ting. Ligesom dem, der deltager i en fjollet tv-udsendelse, der hedder Lykkehjulet. Dér kan man kun ønske sig ting; hvis man i stedet for ønsker sig et godt helbred eller gode venner eller en bestemt kæreste, så kan det ikke nytte noget at prøve lykkehjulet. Det nytter heller ikke, hvis man ønsker sig, at ens forældre ville holde op

med at skændes, eller at ens børn ville opføre sig ordentligt. Eller fred på jorden — det er heller ikke noget, de kan skaffe, dem inde i fjernsynet. De kan jo ikke andet end sende billeder og lyd og lave underholdning.

Fred på jorden — det er noget, der tales og skrives meget om, især ved juletid. Mange mennesker mener vist nok, at fred på jorden ligefrem er *julens budskab*. Det var da det, englene sang om i Betlehem i julenatten, siger man. Det er det, vi stadig synger om i nogle af vore julesalmer: *Fred over jorden, menneske, fryd dig*... Og når vi sidder og ser nyhederne på tv-skærmen, sidder vi vel allesammen og ønsker, at de ville holde op at slås, alle de mænd og store drenge, der render rundt med skydevåben i hænderne og jager kvinder og børn og gamle mennesker hjemmefra.

Det er nemt at ønske fred på jorden, når man ikke selv har nogle problemer, der kan give anledning til krig. Men hvis det var os, der skulle skaffe fred, hvis vi ikke sad hjemme i vores egen sofa, men ved et af de mange forhandlingsborde, hvor man møjsommeligt forhandler om, hvordan to stridende parter kan indgå en aftale, som kan holde — hvis det var vores ansvar, eller vores land og folk, det drejede sig om, hvordan ville forhandlingerne så gå?

Men bortset fra det, så handler julens budskab ikke om "fred på jorden". Det handler om fred i mennesker, dvs i menneskers hjerter. Og det er virkelig noget helt andet.

At have fred i hjertet, det er det samme som at have fred med Gud. Det er noget andet end at holde fred med mennesker; over for mennesker kan vi sagtens stille os an og lade, som om vi er så flinke og gode. Men det kan vi ikke over for Gud; han kender vore hjerter og ser tværs igennem vores hykleri. Og det er Gud, vi står til regnskab for vores liv; Gud siger os, hvad der er meningen med det liv, han har betroet os: at vi skal bruge det på at tage os af hinanden og tjene hinanden, bære hinandens byrder. Gud giver os ikke besked på at komme i Lykkehjulet og vinde ting og sager, men Gud befaler os at tage os af vores næste og elske næsten lige så højt, som vi elsker os selv. Det er Guds mening med vores liv, derfor er der ingen, der behøver at spørge efter meningen med tilværelsen.

Derfor er der kun ét ønske, som virkelig er vigtigt for os. Hvis vi må få, hvad vi ønsker os, så er det eneste vigtige ønske det, at vi hver især må blive anderledes, end vi er. At vi må blive til den slags mennesker, Gud havde tænkt sig, at vi skulle være, og leve i den kærlighed, som ikke søger sit eget.

Men det ønske er der ingen af os, der kan opfylde, vi kan ikke lave om på os selv. Vi kan stræbe efter at opføre os lidt bedre, end vi har gjort, det kan vi ønske før nytår osv. Men vi kan ikke lave om på vores liv, fordi vi ikke vil. Vi vil ikke være sådan, at vi bare lever efter Guds vilje.

Derfor er vi under Guds dom og Guds vrede, derfor er vi ikke i Paradiset, derfor er der ikke fred på jorden, men ufred. Men julens budskab er, at selv her, hvor vi bor, østen for Edens have, blandt tjørn og tidsler, under synd og død, må vi have fred i vore hårde og kolde hjerter. Fordi vi ikke er overladt til os selv, fordi Guds søn er kommet til os for at gå i vort sted over for dommen, for at tage vore synder på sig og skænke os sin egen kærlighed og fuldkommenhed over for Gud.

Derfor kalder vi ham vores frelser, dvs vores befrier. Fordi han har gjort det, som ingen anden kunne gøre: han har friet os ud af vor egen synd og vort eget mørke. Før det blev jul i verden, var vi overladt til os selv og vor egen formåen, uden lys og uden håb. Nu er Gud kommet til os med sit lys, nu må vi have håb om livet med ham i hans rige. Fordi Guds søn har byttet med os, så at vi nu må være Guds børn.

Dermed har vi fået det, som vi mest af alt måtte ønske os: fred med Gud, tro og håb til Gud, Guds kærlighed.

Så kan vi synge: *Menneske, fryd dig! Os er en evig frelser født.*

GUD og menneske

Bent Windfeld skriver om to nye julesalmer

Julen er den mest populære af de kristne fester, og det afspejler sig tydeligt i de mange gode salmer, der er skrevet til denne lejlighed. I det nye Tillæg til den danske Salmebog er afsnittet med julesalmer det underafsnit, der har flest numre, nemlig ialt 10. Her vil jeg behandle to af dem, som har det indbyrdes forhold, at den ene er skrevet som en slags protest mod den anden. Det drejer sig om 790 og 791.

I julen sker begyndelsen til Jesu gerning på jorden, som jo er kendetegnet ved, at han på én gang er Gud og menneske. Hvis man tænker nærmere over denne sag, er den ikke så ligetil, for der er en ufattelig forskel på den almægtige Gud, som har skabt himlen og jorden, og så et enkelt menneske, der taber sig blandt de millioner af mennesker, der lever og har levet på jorden. Nogle mennesker kan have megen magt og indflydelse, men vi er dog alle sørgeligt begrænsede og underkastet døden.

Man kan godt få lyst til at spørge: hvordan kan man kende dette menneske, der tillige skal være Gud, fra alle andre mennesker, der kun er almindelige mennesker? Eller på en anden måde: hvordan kan man se forskel på livet på jorden før og efter Jesu fødsel?

Det er dette spørgsmål, de to salmedigtere forholder sig til. Johannes Møllehave skildrer hyrdernes oplevelse julenat, efter at englene havde forladt dem, og siger da, at de så en almindelig mark, og at det var en almindelig nat. Dvs at deres vilkår ikke på nogen synlig måde var ændret, selv om de havde fået forkyndt et glædeligt budskab. De måtte som så ofte før spørge sig selv om, hvorfor de skulle leve under så strenge vilkår på en jord, som ikke syntes at have plads til dem. I femte vers kommer så omsvinget: selv om der ikke kunne ses nogen egentlig forandring med verden, var alt dog usigelig nyt, fordi Guds ord havde lydt.Forfatteren skriver her bevidst underdrivende: Guds ord havde bare lydt, som om det ikke var noget af betydning, men han mener dog, at dette, som ikke er noget i verdens øjne, netop er udgangspunkt for en ny orden. For Gud er usynlig kærlighed, og for ham er det mindste størst. Ud af det, som ikke ser ud af noget, kan han skabe sit rige på jorden. Det er klart, at det her drejer sig om, at troen ser noget andet i julenattens begivenhed end det rent menneskelige øje kan få fat på. Møllehave vil fremhæve at det guddommelige nærvær har denne uanselige skikkelse.

Den anden salme går ud fra Møllehaves linjer om, at det var en almindelig nat, men Johannes Johansen benægter det og giver tværtimod en skildring af en meget storslået og speciel nat. Han lader hvert vers i sin salme begynde med at benægte, at julenats begivenhed på nogen måde kan fattes under al-

1 *Hyrderne stod på marken,*
som englene havde forladt,
det var en almindelig mark, de så,
og det var en almindelig nat.

2 *Der hang et par stjerner på himlen.,*
men ellers var natten sort.
Og de spurgte på samme måde,
som de ofte før havde spurgt:

3 *Hvorfor var de født under disse*
utroligt fattige kår,
hvor ingen udveje fandtes,
og dagene føltes som år.

4 *Hvorfor var de født på jorden,*
som ikke ku' huse dem,
og heller ikke ku' huse
barnet i Bethlehem.

5 *Og alting var ved det gamle,*
og dog så usigelig nyt,
og intet var anderledes.
Guds ord havde bare lydt:

6 *At han er usynlig kærlighed,*
for ham er det mindste størst.
Fordi han skaber af intet,
må alt blive intet først.

Johannes Møllehave 1970

mindelige menneskelige begreber. Det var ikke en nat som andre, for hele skabningen holdt vejret, da tusindvis af engle vandrede på jorden. Denne nats særlige betydning kan også ses af historien, for natten havde indvirkning på menneskers liv gennem de kommende slægter. Det var heller ikke den sædvanlige himmel, for stjernerne vandrede anderledes, end de plejer, og der strømmede lyd ud fra himlen, og hyrderne glemte at fryse. Barnet var heller ikke noget almindeligt barn, for det var Gud selv, der nu ville finde sin skat på jorden, og for ham har alle mennesker værdi, selv de usleste.Han var heller ikke en almindelig herre, for han var hjemløs og blev dømt og dræbt under ydmygende pinsler, men alligevel er han den, der skaffer mennesker plads i de evige boliger.
Til sidst hedder det om Jesu ord, at det ikke er et ord som andre, for det kan, hvad intet andet ord kan: det kan overvinde døden og lyse for mennesker på deres vandring gennem livet. Igen fremhæver digteren, at der fulgte en historisk betydningsfuld forandring med Jesu fødsel.

På en måde er Johannes Johansen ikke så uenig med Møllehave, som man skulle tro, for også i hans salme viser det sig, at Jesus egentlig ikke har haft ydre kendetegn, der kunne vise, at han var Gud. Når vi ser på det fjerde vers, ser vi, at den menneskeskæbne, der skildres her, ikke ser særlig guddommelig ud, men viser en jordisk fiasko.Kun troens øje kan se igennem til den frelseshistoriske betydning. Det er da også kun ved at henvise til julenattens stjerne og englekoret, at Johansen kan finde vidnesbyrd om noget særligt ved fødslen i Bethlehem, og så i sin viden om kristendommens dominerende indflydelse på Europas og verdens historie. Det sidste er imidlertid et meget tvivlsomt argument, for det ville da også gælde for islam og buddhismen; begge disse religioner har også haft omvæltende verdenshistorisk betydning.
Skønt de to forfattere tilsyneladende har et forskelligt udgangspunkt, ser det ud til, at de må ende med det samme: julens begivenhed, der fortæller om, hvordan Gud kommer til jorden og påtager sig menneskets vilkår, er så mærkelig og selvmodsigende, at der på en måde ikke er noget at se, mens det på den anden side for troen er den største begivenhed af alle.

1 Det var ikke en nat som de andre,
thi al skabningen holdt på sit vejr
og så engle i tusindtal vandre
rundt på jorden med stjernernes skær.
Denne nat blev et lyshav i tiden,
den har lyst gennem slægterne siden,
dengang Gud selv blev menneskets lys.

2 Det var ikke en himmel som andre,
den blev åbnet af lys og af lyd,
man så stjerner bevæges og vandre
imod Betlehem, landet mod syd,
så at hyrderne glemte at fryse,
i Guds billede måtte de lyse,
dengang Gud selv blev menneskets lys.

3 Det var ikke et barn som de andre,
der blev født under himlen den nat,
det var Gud selv, der nu ville vandre
for at finde på jorden sin skat.
I den usleste mand eller kvinde
så han perlen så kosteligt skinne,
dengang Gud selv blev menneskets lys.

4 Det var ikke en herre som andre,
han fik ikke i herberget rum,
måtte husvild imellem os vandre,
til sin offerbænk førtes han stum,
i den fremmedes grav blev han fange.
I hans hus er der plads til de mange,
han er Gud, han er menneskets lys.

5 Det er ikke et ord som de andre,
det kan styrte selv dødens tyran,
det er lyset, hvorved vi skal vandre
gennem mørket til morgenens land.
Dette ord blev et lyshav i tiden,
det har lyst gennem slægterne siden,
det er Gud, det er menneskets lys.

Johannes Johansen 1977

En stridsmand — eller bare en strid præst

Af Anders J.Hindsholm

En dag i forsommeren 1923 skulle gårdejer *Jørgen Overgaard,* Sdr. Knudegård, have en vogn til Malle efter en so. Ved den lejlighed fik hans far, *Søren Overgaard,* Nr.Knudegård, et brev med til *Kræn Svanborg* i Søndergård i Malle. (Der var ikke så mange telefoner dengang, og man kunne ikke bruge telefonen til fortrolige anliggender.) Brevet handlede ikke om landbrug, men om indstilling af ansøgere til det ledige embede som sognepræst i Sennels. Søren Overgaard var formand for menighedsrådet, og det var rådets opgave at foretage indstilling af tre ansøgere. Det var noget nyt; tidligere skulle ministeriet kun *høre* menighedsrådet. Men i 1922 var I.C.Christensens lov om menighedsråd trådt i kraft, og den gav menighedsrådet afgørende indflydelse på, hvem der blev udnævnt til præst i sognet. Hvis rådets 6 valgte medlemmer nemlig kunne enes om at indstille en ansøger som nr. 1, var ministeriet forpligtet til at sørge for hans udnævnelse.

Sennels sogns første menighedsråd efter den nye lov bestod af:

Kr.Andersen, Nørgaard, Sennels,
Johannes Bathum, Sennels,
Johanne Høi, Hundalgård,
Søren Overgaard, Nr.Knudegård (formand),
Kr. Svanborg, Søndergård, Malle,
Dorthea Kirstine Østergaard, Nørgaard, Hov.

Af disse seks var Johs.Bathum valgt på Indre Missions liste, resten på Foredragsforeningens liste, som måske ikke var udpræget grundtvigsk, men i hvert fald ikke var missionsk. Søren Overgaards brev til Kr.Svanborg drejede sig om en ansøger fra Mellerup ved Randers, *Ville Christensen,* der var præst for Jakob Knudsens gamle valgmenighed. Han var blevet anbefalet af flere grundtvigske præster, bl.a. af provst Dahl i Hurup, som havde været præst i Sennels 1906-11, og ham ville S.Overgaard gerne have. Men pastor Christensen ville kun søge, hvis han blev opfordret til det af et flertal i rådet. Kr. Andersen og Kr.Svanborg ville gerne stemme på ham, og de havde regnet med at få Dorthea Østergaard med, men hun ville ikke alligevel. Dermed var pastor Christensen ude af billedet, og det endte så med, at udnævnelsen gik til den nybagte og nygifte cand. theol.*Vilhelm Mølgaard Andersen* på 25.

Han var *ikke* grundtvigsk, tværtimod. Han var søn af en indremissionær i Skive og var uddannet som maler; i sin studietid havde han malet om sommeren og læst om vinteren og på den måde klaret sig økonomisk. Han blev udnævnt den 3.september, gift den 9.oktober, ordineret den 14.oktober og indsat i embedet den 21.oktober.

Efter sin prædiken på indsættelsesdagen bad han om menighedens forbøn og sagde: "Gud give, at den bøn må brænde sig ind i hver enkelts hjerte: Herre, frels mig, før det er for sent!" Derefter takkede han menighedsrådet for kaldelsen, dvs ikke *hele* rådet, men dem, der havde stemt på ham. Det blev der lagt mærke til.

Mølgaard Andersen var ellers en både begavet og belæst mand. Ligesom Jakob Knudsen syslede han med at oversætte klassiske græske og latinske forfattere til jydsk. Han havde klæbehjerne og mente selv, at han kunne udenad hele Paludan-Müllers store versroman "Adam Homo". I sin omgang med mennesker kunne han være venlig nok og udvise meget lune, men han kunne også være sarkastisk over for konfirmanderne og over for skolebørnene ved den årlige eksamen. Hans konfirmander skulle lære mange ting udenad; om de forstod dem, forekom mindre vigtigt. En af dem kan stadig huske, at de skulle lære om kirkemødet i Nikæa i 325; *hvorfor* husker han ikke.

Høns på klaveret

Han lagde ikke megen vægt på orden og velklædthed. Når der blev snakket om ham, både indensogns og udensogns, var det nok i første omgang, fordi der var sådan et rod i præstegården. Præsten var fjerkræavler, han havde både høns og ænder, og det var der jo ikke i sig selv noget galt i. Men kræet fik lov at gå rundt i huset, sagde man, i dagligstuen sad hønsene oppe på klaveret. Hvad præstekonen sagde til det, véd man ikke, men hun må åbenbart have affundet sig med det.

Nogen har siden betegnet pastor Mølgaard Andersen som en for tidligt født 68'er; der var noget uhøjtideligt, måske provokerende ved ham. Sørine Larsen, som boede på Malle Hage, kunne berette, at da hun skulle giftes med sin Lars den 12. august 1930, havde præsten glemt, at der skulle være bryllup; han lå ude på fjorden i sin gamle motorbåd og fiskede, da han hørte kirkeklokkerne. Selv om han skyndte sig i land, kom han jo alligevel for sent; Sørine påstod, at da han mødte op i kirken, havde han gummistøvler på under præstekjolen.

Han var som nævnt flink nok i daglig omgang, men når han kom på prædikestolen, og ingen kunne sige ham imod, kunne han være meget hård og fordømmende. Det er tit blevet sagt om ham, at han jog folk fra kirke med sine omvendelsesprædikener. Andre har sikkert været glade for ham, jfr. hvad *Henry Andersen* skriver om ham i bogen "Sognegrus", gengivet i Sognebladet nr.162, faste -94. Men måske havde han sine mest trofaste tilhængere blandt indremissionske tilflyttere; det var dem, der udgjorde grundstammen i det lille IM-Samfund, som i hans tid blev suppleret med en KFUM og en KFUK. Hans forgængere havde nærmest været grundtvigske, og der havde ikke før hans tid været megen IM i sognet.

Mølgaard Andersen havde mange modstandere, også i menighedsrådet. De ville gerne af med ham, og ved en bestemt lejlighed øjnede de en chance for at få skovlen under ham. Det var i den meget omtalte sag om "djævlelisten", som Henry Andersen også omtaler.

"Djævelens liste"

Til valgene til menighedsrådet indkom der altid 2 kandidatlister: foredragsforenin-gens og IMs. Før valget skal navnene på samtlige kandidater læses op fra prædikesto-len, og det gjorde præsten selvfølgelig også forud for valget 28/11 1930. Men ved den lejlighed var der nogen — kirkesangeren eller kirkebetjenten — der lagde mærke til, at der på foredragsforeningens liste, liste B, stod skrevet "Djævelens Liste". Den opdagelse holdt vedkommende ikke for sig selv, og da liste B's kandidater blev bekendt med sagen, var de enige om, at en sådan behandling ville de ikke at finde sig i. På listen stod: *Elise Nørgaard,* Malle, *Karl Andersen,* Hov, *Kr. Andersen,* Nørgaard, Sennels,*Jens Klemmensen,* Gadegård,*A.L. Madsen,* Sennels skole, *Viggo Oddershede,* Gl.Ullerupgård, *Karoline Ravn,* Lynggård, og *Dorthea Kirstine Østergaard,* Nørgård, Hov. Ingen af dem mente, at de var gået i Djævelens tjeneste; de mente derimod, at det måtte være præsten, der havde givet listen den ejendommelige betegnelse, og indsendte en klage over ham til biskoppen, *Paul Oldenburg,* der var tiltrådt i 1930.

Biskoppen indkaldte præsten til forhør i bispegården (23. jan.-31) Her måtte han indrømme, at det var ham, der havde skrevet de famøse ord. Biskoppen gav han en reprimande og sendte ham hjem med besked om førstkommende eller følgende søndag fra prædikestolen at oplæse følgende erklæring:

"Det er mig bekendt, at der fra nogle Medlemmer af Menighedsraadet i Sennels Sogn til Stiftets Biskop er indsendt en Klage over mig i Anledning af, at jeg paa et Exemplar af Bekendtgørelse om Kandidatlisterne til sidste Menighedsraadsvalg, som var tilstillet mig til Oplæsning i Kirken, havde betegnet Liste B som: Djævelens Liste.

Overfor Klagerne indrømmer jeg det uberettigede i en saadan Betegnelse, da de havde Lovens Ret til Indsendelse af Listen. Jeg beklager meget min Adfærd i dette Tilfælde og beder om Tilgivelse."

Samtidig meddelte biskoppen menighedsrådets formand, Kr. Andersen, hvilken afgørelse han havde truffet. Det rygtedes hurtigt i sognet, at præsten skulle give en offentlig undskyldning, og der skal have været trængsel i kirken den følgende søndag. Der skete imidlertid ikke noget. Så trængselen gentog sig den følgende søndag. Da skete der heller ikke noget, præsten oplæste ingenting. Så måtte han skrive til biskoppen, hvad meningen var. Meningen var åbenbart den, at han ikke ville oplæse nogen undskyldning. En dag kom biskoppen så til Sennels for at holde møde med menighedsrådet og præsten i præstegården. Biskoppen hørte nærmest selv til den indremissionske retning, men han var absolut ikke tilfreds med, at Sennels-præsten ikke havde fulgt hans pålæg. "Tror De, jeg vil sidde på Aalborg bispestol som en Per Tot?" spurgte han præsten. Præstens svar erindres ikke, men faktum er, at det ikke lykkedes biskoppen at få præsten til at oplæse erklæringen; han måtte nøjes med at give ham en "næse", dvs en indberetning til Kirkeministeriet.

En erklæring fra Lise Nørgaard

De ikke-missionske menighedsrådsmedlemmer søgte rimeligt nok at få andre præster til at komme og holde gudstjeneste, så også folk i Sennels kunne komme til at høre en ordentlig prædiken. Det behagede selvfølgelig ikke præsten, og det kunne give anledning til sammenstød. Herom vidner en skriftlig erklæring fra *Elise Nørgaard,* dateret 18/2 1931:

"Som Formand for Sennels Foredragsforening ringede jeg en dag til Pastor Mølgaard Andersen og forespurgte, om vi maatte benytte Kirken Torsdag den 8. Maj (1930), da Provst Dahl, Hurup, havde lovet at komme. Præsten svarede: Jeg skal ikke bruge Kirken, men jeg vil ikke give Dem Lov til at bruge Kirken til Deres Djævlemøder. Da jeg spurgte, hvad Meningen var med disse Udtalelser, da jeg havde sagt, hvem der skulle prædike, svarede Præsten: Ligegyldigt hvem det er, disse Djævletjenester vil jeg ikke have Ansvaret for, men De kan jo tage Kirken. Samme Dags Eftermiddag kom Rentier Jens Knudsen, Møllevej, Thisted, her i mit Hjem, jeg fortalte ham om min Samtale med Præsten.Da han vilde gaa, kom Pastor Mølgaard Andersen, og da Jens Knudsen netop skulde et Ærinde hen til Præsten, blev han og overværede følgende Samtale: Pastor M.A.: Jeg kommer lige fra Lærer Madsen, og jeg har sagt til ham, at disse Møder vil jeg ikke give Lov til, det kan jeg ikke for min Samvittighed. Jeg svarede, at de Præster, vi havde haft i vor Kirke, tog jeg Ansvaret for, nemlig: Provst Hilden-Petersen, Provst Dahl, Hurup, Pastor Gregersen, Snedsted, Pastor Holst, Skjoldborg, Pastor Rugholm, forhen Nors. Jeg spurgte, hvad Ret Præsten havde til at kalde deres Forkyndelse Djævletjeneste. Jo, sagde Pastor M.A., det kan jeg bevise ganske logisk: De grundtvigske Præster luller Folk i Søvn med deres Prædikener, det gør de Djævelen en Tjeneste med, og som Følge deraf er det Djævletjeneste. — Min Fader, T.C.Overgaard, som under Samtalen var kommet tilstede, og Jens Knudsen protesterede mod disse Udtalelser, og vi fandt det jo alle tre uforsonligt af en Præst at sige sligt om sine Kolleger. Men Præsten sagde, at det var Sandhed, og at Sandheden skulde høres.

At denne Samtale og disse Udtalelser fandt Sted i mit Hjem, i Overværelse af omtalte Mænd, fastholder jeg på det bestemteste. Elise Nørgaard Eriksen

T.C.Overgaard og Jens Knudsen har attesteret erklæringen, og den er sikkert blevet sendt til biskoppen. Han skriver i en senere skrivelse til præsten bl.a.:

Var det Syn paa Mennesker, De drister Dem til at udtale i de ofte nævnte Ord, for Alvor Deres, maatte man vel antage, at De, aandelig talt, var sprængt af Sorg over saadanne "Fortabelsens Børn" og havde gjort en nidkær Gerning for deres Frelse. I Stedet hører man, at De, der har et nemt overkommeligt Sogn, sidder roligt hjemme i Deres Præstegaard og har god Tid. Dette er ikke præstelig Færd og burde ikke kunne

forliges med en god Samvittighed for Gud og Mennesker.

Om præsten har svaret på den bemærkning vides ikke. Men det må jo efterhånden være gået op for ham, at mange hellere ville se hans hæl end hans tå, og nogle år senere begynder han at søge andet embede. Det får han ikke noget ud af lige med det samme. I årene 1935 til 1939 søgte han ialt 69 forskellige embeder uden resultat. Endelig, i december 1939, lykkedes det ham at blive indstillet til embedet som residerende kapellan ved Skt.Markus kirke i Århus.

Afsked med manér

Nytårsdag 1940 holdt pastor Mølgaard Andersen afskedsgudstjeneste. Iflg. Thisted Amts Tidendes referat var den omtrent fyldte kirke smukt pyntet med grønt og vinterasters, korbuen flankeredes af FDFs og KFUM og -Ks faner. Efter prædikenen takkede præsten fra prædikestolen alle, der havde omfattet ham med forbøn, og sagde bl.a., at han altid havde haft sjælenes frelse for øje; alligevel kunne det jo ikke undgås, at han gennem årene også havde stødt nogle bort.

"Præsten dvælede ved, at Familien havde haft gode økonomiske Kaar, og at ingen af deres Kære var blevet lagt paa Kirkegaarden. Han tænkte tit paa, om de nu kunne taale den Medgang. —

Videre udtalte Præsten, at han hvilede trygt i, at Gud havde kaldet ham til et andet Sted."

Om aftenen blev der holdt afskedsfest i forsamlingshuset. Begyndelsen blev forsinket, fordi man måtte vente på provsten (Hjortsvang, Sjørring); han havde bedt om at komme med, men han var kørt fast i det dårlige føre og havde måttet opgive at komme. Forsamlingshuset var smukt pyntet, KFUK'erne vartede op, og FDF'erne fyldte godt op ved det ene bord. Der var ca. 160 deltagere, heraf udgjorde de unge en stor part. Formanden for menighedsrådet, Viggo Oddershede, Gl.Ullerupgård, var tilsyneladende ikke med, i hvert fald talte han ikke. Det gjorde derimod proprietær *Jens Sloth Odgaard*, som også sad i menighedsrådet; han sagde bl.a., at han havde hørt fra gamle indfødte Sennelsfolk, at det aldrig havde været let at være præst i Sennels eller degn i Hov. Han citerede desuden pastor Chr.Bartholdy for udtalelsen: præsten skal være menneskers onde samvittighed, og ønskede præstefamilien lykke og velsignelse i den nye gerning i Århus.

Organisten, lærer *Oddershede* i Hov, takkede, fordi præsten havde vist god musikalsk forståelse, selv om de ikke var enige om deres syn på Laubs melodier.

Der var flere andre talere; til slut talte pastor Mølgaard Andersen. Han udtrykte sin glæde over, at der var kommet så mange, og især fordi der var så mange unge.

Præsteparret fik flotte gaver; fra KFUM og -K var der 6 sølvskeer med inskription, på FDFs vegne overrakte *Ib Lyng* en stor sølvske. Fra en stor kreds af deltagerne var der en stor lysekrone og 4 spiseskeer af sølv. Der blev opgså sunget et par sange, som var skrevet til lejligheden.

Præsten takkede alle og endte den afsluttende andagt med ordene: Se, jeg er med Eder alle dage indtil verdens ende. Herren velsigne og bevare jer, han give jer kraft til at tjene hans buds veje.

Snart efter fik menighedsrådet travlt med at gennemgå de nye ansøgninger. Herom skal der berettes i en senere artikel.

Det er givet, at der stod strid om pastor Mølgaard Andersen. Det ser ud til, at han i høj grad selv var ude om det. Måske kunne han ligefrem lide det.

Man kan ikke lade være at tænke over, hvordan det var gået med kirkelivet i Sennels, hvis det i stedet var valgmenighedspræsten fra Mellerup, der havde været her i 16 år. Han var i Mellerup elsket for sin stilfærdige forkyndelse og sit elskelige væsen.

Elvida Andersen, født Bové, og Vilhelm Mølgaard Andersen var helt nygifte, da de flyttede ind i Sennels præstegård. Her ses de 25 år senere, ved deres sølvbryllup.

Perleporten ved Frederikshavn

Kirstine rejser sig og går hen til vinduet. Hun stryger en hånd over karmen og vender hånden og ser på den. Nu må du hellere få resten af dine sager ind, siger hun, inden de bliver våde, Senius. —

Den første dag, du er her, siger hun, lad du nu øgene stå og kom ind.

De skal se stuerne først. Jeg véd ikke, siger hun, Ester skulle et ærinde, men du har vel ikke noget imod at drikke en kop med mig alene? Han ryster på hovedet og går efter hende ind i folkestuen. Den ligger mod gården i forlængelse af køkkenet. Det er ikke, fordi I skal sidde her altid, siger Kirstine, I må komme ind til os andre også. Hun åbner til kontoret med skrivebordet og reolerne og sognerådets pengeskab. I bliver ene om det meste, siger hun, så vi ville godt have en voksen karl. Hun står og ser på ham. Hardy var lidt ung.

Ja, siger Senius. Han tørrer sig over panden.

Her er stuen, vi bruger, når vi ikke sidder i kontoret, siger Kirstine, mens Senius lister over dørtræet på strømpesokker. Stuen ender ved verandaen, og han kan se kongevinen over verandaens væg og tag. Der er tæppe over gulvet og et indrammet skilt over døren ind til kontoret.

Alt af nåde, står der. Haven med blodbøgene og alle bedene og græsplænen, som nylig er slået. Han kan se sporene efter leen. Og bag haven ligger markerne, som aldrig røres af sandflugten.

Han ser hurtigt over på billedet af Ester på pillen mellem vinduerne i en guldramme. Kjolen er hvid og når over et korslagt knæ til spidsen af skoen, der stikker frem under kjolesømmen. Hun havde fletninger dengang.—

Det er ingen let tid, sukker Kirstine, når man er ung.

Nej, siger Senius. Han rører med en valen hånd i kaffen. —

Jeg levede selv verdsligt, til jeg var fireogtyve, siger hun.

Kirstine Mølgaard og Ester og Senius er nogle af personerne i *Erik Aalbæk Jensens* roman fra 1964, "Perleporten". Den foregår i 1939 i en landsby ved Frederikshavn, også lidt i Aalborg. Der er de unge og de ældre, de hellige og de verdslige, der er også ungsocialister og nationalsocialister i lange støvler. Der er rutebilen, som kører *nogle* af børnene og de unge mennesker ind til realskolen, der er købmanden og den nye brugsforening. Det hele er set gennem forfatterens meget vågne øjne, der ikke lader ret mange enkeltheder ligge, og foruden den udførlige skildring af miljøet er der en spændende handling.

"Perleporten" vil blive gennemgået i løbet af 6 onsdagsaftener i præstegården til vinter. Forinden vil Aalbæk Jensens forfatterskab blive behandlet **onsdag den 11. januar kl. 20.** Alle interesserede er velkomne; der vil blive serveret kaffe til medbragt brød.

"Perleporten" kan fås i boghandelen som billigbog, dvs for 99 kr.

NB: Onsdag den 8. marts taler Aalbæk Jensen i Hillerslev foredragsforening, hvor også Sennels-folk er velkomne.

Forfatteren Erik Aalbæk Jensen, fotograferet fra tv-skærmen, da han for nylig var gæst i Johs. Møllehaves program, "Tag og læs".

LennieLeadLennieLeadLennieLennieLead

I ugen inden skolefesten kan man møde børn på vejen, som har et usædvanlig selvsikkert tråd i cyklen og et hemmelighedsfuldt glimt i øjet. — Det er en af dem fra 6. klasse! De er i gang med skolekomedien. — Sådan er det hvert år.

Som gammel skolelærer — og mor — fryder jeg mig over, at skolen og lærerne stadig har tid og overskud til at holde den tradition i hævd.

At turde stå på en scene foran en hel hal fuld af mennesker, at turde stole på hinanden, at synge alene i mikrofon, at danse og pjatte på scenen — det gør noget ved de børn! Den tid er godt brugt. Og vi andre har så den store fornøjelse at se og høre resultatet.

Dorte Mosgaard anmelder årets skoledrama m.v.

Dette års skolekomedie hed "Lennie Lead", en musical af *Elias Nielsen* med musik af *Helge Engelbrecht*. Handlingen formede sig som en slags eventyr lagt ind i en moderne ramme. Et ungt par kommer for sent i biffen. De ville have set en film med deres idol, en Elvis-lignende "Lennie Lead". I stedet bliver de draget ind i en drømmeagtig verden, hvor det viser sig, at samme "Lennie Lead" er blevet berøvet sit hjerte af den magtsyge Nic Diavolo. Som dennes viljeløse instrument er Lennie blevet indsat som konge i Poppodonien. Her kommer vort unge par ind. Sammen med tre herlige vaganter *(vagant = omstrejfende person, som gerne besynger vin og kærlighed)* finder de frem til Nic Diavolos hjertekammer, hvor han opbevarer alle de hjerter, han har berøvet folk. De får anbragt hjerterne på rette sted, og alt ender lykkeligt.

Da de to unge mennesker er kommet tilbage til deres vante omgivelser, kan de ikke finde ud af, om det hele er noget, de har oplevet på film, eller om det var virkelighed.

Moralen i stykket var vist, at man skal handle i overensstemmelse med sit hjerte.

Igen i år har Lisbeth Møller stået for instruktionen, og man mærker, at den har været i kyndige hænder. Lisbeth formår med al den energi og begejstring, hun lægger i arbejdet, at få børnene med. De agerede med stor frimodighed og fremførte de mange sangnumre meget flot.

Et flot stykke arbejde, 6. klasse og *Møller Sisters* (— som skoleinspektør Jørgensen kaldte dem)!

Resten af festen forløb meget fint. Efter den festlige indmarch, hvor en masse af de gamle elever deltog, var der som sædvanlig kaffe til de voksne. Samtidig var der lege og sanglege for de små. Eleverne i 3.-4. klasse fik lov at være lidt store. De kunne danse nede i teaterkælderen. De store skulle efter Jørgensens udsagn danse folkedans i gymnastiksalen. — Det lød nu ikke som folkemusik, da jeg var derovre for at kigge. Men danset blev der — til høj musik af *Diskotek Storken*.

Jeg tror, alle havde en dejlig aften.

Dorte Mosgaard

Efter forestillingen blev både djævle, vaganter og andre medvirkende fotograferet til SOGNEBLADET. Her ses, i bageste række fra venstre: *Anne Toft Sørensen, Emil Madsen, Rasmus Brink, Mette Nielsen, Lotte Rasmussen, Kristine Hauge, Jakob Kvols, Jesper Oddershede, Susanne Skovbo* og *Anne Koldkær*.

Forrest, fra v.: *Mads Heegaard Nielsen, Henrik Meyer, Peter Heskjær, Jens William Lynggaard Sørensen, Mads Sloth, Helle Svendsen, Anne Mette Nyvad, Sabina Borggaard, Anne Sofie Søndergaard, Helle Glarmbæk* og *Nisa Molbæk*.

KONCERT

i kirken 3. søndag i advent,
den 11. december kl. 19.00.

Medvirkende: ***Thisted Musikskoles rytmiske kor.***
Sennels kirkekor.
Tværfløjter, blokfløjter.
Ved orglet: Bo Vestergaard -Thomsen

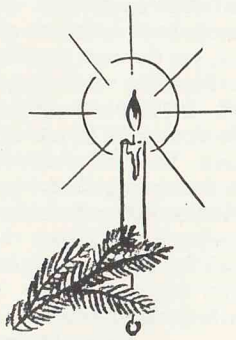

Efter koncerten er der kaffebord med underholdning i Forsamlingshuset.

Menighedsrådet

"Et rigtigt bondeliv"

På trods af landskampen på tv var Forsamlingshuset stuvende fuldt onsdag den 16.november, da Borgerforningen havde indbudt til filmaften. Det var filmen "Et rigtigt bondeliv", som kunne trække folk af huse, og de mange fremmødte kunne glæde sig over og nikke genkendende til de mange scener om livet på landet for 40-50 år siden.

Filmens skaber og instruktør, *Jørgen Vestergaard*, fortalte, at filmen var blevet til på opfordring af nogle lidt ældre landmænd på Holstebro-egnen. De syntes, der var sket så gruelig meget i deres tid, og de mente, det var vigtigt at få lavet en film om denne udvikling, mens der stadig var nogle, som kunne fortælle om det. Jørgen Vestergaard fandt, at den interesse, der var om filmen — og også om Sennelsbogen "Sognegrus" — måtte ses som udtryk for landboers ønske om at finde tilbage til deres rødder. Flere af bogens beretninger om livet på landet for 70 år siden ligger på linje med de fortællinger, som filmen for en stor del består af.

Filmen er bygget op om gode fortællere, og som illustration til deres historier er brugt gamle, autentiske sort/hvide filmklip og rekonstruerede scener i farver.

Produktionsleder Dorte Mosgaard fortalte om de mange detaljer, som skulle iagttages, så der ikke smuttede ting med i optagelserne, som ikke hørte hjemme i den tid, filmen beskriver. Begge filmfolkene gav udtryk for, at arbejdet med filmen havde givet dem mange dejlige oplevelser sammen med de medvirkende.

Blandt aftenens publikum var der stor enighed om, at filmen var meget vellykket. Den har mestret den svære kunst at omsætte gode historier til billeder, uden at fortællingerne derved har mistet deres nerve.

For det tilfælde, at andre skulle være interesseret i at se filmen, skal det oplyses, at den kan lejes hos Statens Filmcentral, hvor den også kan købes som videofilm for kr. 125.- Der kan tilmed fås et teksthæfte med filmens fortællinger "oversat" til rigsdansk — for dem, der ikke har deres rødder i det jyske.

Anna Mølbæk

Den unge Louises lidelser

Om Louise Hagensen fra Gl.Ullerupgård, der blev Mrs.Beyer i Oregon, U.S.A., og skrev sine erindringer fra Sennels på engelsk

Af Anders J.Hindsholm

På Sennels kirkegård, sydøst for kirken, er der et meget stort gravsted, kun belagt med grus. Det er det Hagensen'ske familiegravsted. Det er domineret af to høje, mørke gravsten, hvoraf den ene er rejst til minde om *Martin Hagensen*, 1851-1887, og *Ane Marie Laurette Hagensen, f. Nørgaard*, 1854 -1937. De overtog Ny Ullerupgård i 1878, og efter mandens død beholdt Laurette Hagensen gården indtil 1914; hun sad der altså i 36 år.

Indtil i år var ingen blevet begravet i gravstedet siden 1958. Men i foråret kom der en ny sten til. Under den gemmes asken efter en niece til Laurette Hagensen, *Louise Hansine Frederikke Nørgaard Beyer, født Hagensen*. Hendes far, *Nis Nissen Hagensen*, var en bror til Martin Hagensen, og hendes mor, *Margrethe Cathrine, f. Nørgaard*, var en søster til Laurette Hagensen.

Louise Hagensen var født og vokset op på Gl. Ullerupgård, som var hendes fars fødegård. Hun var sine forældres syvende barn, men da de fire første var døde som små, var hun den tredieældste af de overlevende. Hun havde en 6 år ældre søster, en 2 år ældre bror, og hun fik en 3 år yngre bror og en 8 år yngre søster.

Nis Nissen Hagensen, *født på Ullerupgård 1855. I 1882 gift med* ***Margrethe Cathrine Nørgaard,*** *født på Aggersborggård 1862.*

Børn, alle født på Ullerupgård:

1) ***Hansine H.,*** *født 1883, død 1888,*
2) ***Peder H.,*** *født 1884, død 1884,*
3) ***Anne Kathrine Nørgaard H.,*** *født 1886, død 1887,*
4) ***Ane Birgitte Nørgaard H.,*** *født 1887, død 1887,*
5) ***Jacobe Nørgaard H.,*** *født 1889,*
6) ***Nis Nissen Nørgaard H.,*** *f.1893,*
7) ***Louise Hansine Frederikke Nørgaard H.,*** *født 1895, død 1993,*
8) ***Jens Vognsen Nørgaard H.,*** *født 1898, død 1918.*
9) ***Marie Nørgaard H.,*** *født 1903.*

Proprietær Nis Nissen Hagensen til Gl.Ullerupgård med fru Margrethe og den ældste overlevende datter, Jacobe. Billedet er taget i anledning af Margrethes forældres guldbryllup i 1892.

Bal i præstegården

Vi endte tit i præstegården til en aften med musik. Efter havturen, mens begge Hagensen-familierne stadig havde en del liggende gæster, blev vi alle sammen inviteret på middag, efter at vi havde tilbragt et par timer i den dejlige have. Her havnede vi i stykket med stikkelsbær, hvilket ikke ødelagde vores appetit, da vi kort efter sad rundt om præstens bord og deltog i en af min kusines fremragende skinke-middage.

Efter middagen godkendte vores livlige og ungdommelige præst at møblerne blev ryddet ud af spisestuen, og at klave-ret i hans studereværelse blev flyttet derind. Han var også lykkelig for at kun-ne sørge for musikken, mens hans unge gæster trippede en munter polka eller en mere værdig vals og i det hele taget fik hjælkerne til at vibrere i den adstadige gamle præstegård. Alle havde lykkeligt glemt, at de vidt åbne vinduer vendte ud mod den offentlige vej; de lave og brede vindueskarme udgjorde glimrende sæder for de unge damer. Der var nok heller ikke sket noget, hvis ikke en af de overstadige unge mænd, som var gået udenfor i den stjerneklare sommeraften for at køle af imellem dansene, havde fået den lyse idé, at det ville forhøje morskaben, hvis han forsigtigt halede sin næste dansepartner ud gennem det lave vindu og gik med hende hen til de åbne havestuedøre; på sådan en lille tur kunne man jo også lære hinanden bedre at kende. Pigerne, som aldrig før havde prøvet at blive trukket ud gennem et vindu, lo og fnisede selvfølgelig endnu højere end ellers, og fortsatte af den ene eller den anden grund med dristigt at sætte sig på de farlige pladser. De blev prompte og lysteligt fjernet — mens en hel del medlemmer af den værdige præsts menighed indigneret så til. De havde samlet sig på den skrånende vej, hvor de blev rigeligt belønnet med en fremragende udsigt til deres muntre præst hoppende omkring med sine syndefulde slægtninge og venner.

Skaren var så venlig ikke at ødelægge selskabet; den gik i opløsning, og de enkelte gik hver til sit for at grunde videre over ungdommens almindelige fordærvelse og behovet for at få deres unge præst ledet ind på bedre og mere opløftende veje.

Jeg var alt for ung og værdig til at blive halet gennem vinduer. Jeg stod ved siden af min fornuftige kusine, da hendes mand, værten, kom hen til os. Jeg tilbad dem begge og blev lidt såret, da han vendte sig mod mig og sagde: "Louise, jeg kender ikke nogen, som kan afkøle mig bedre end du. Bare ét rigtigt blik på dig, så falder min temperatur til nul."

Han tørrede flittigt sit svedende ansigt, mens han kærligt trak sin kone med sig ud på dansegulvet. Han havde ganske ret, jeg havde tit den virkning på andre.

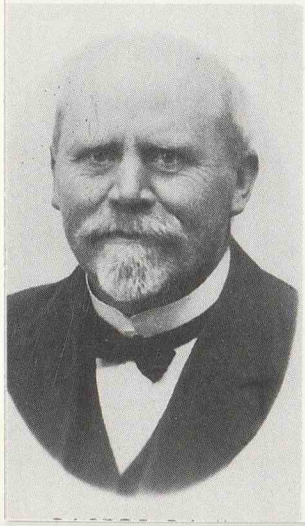

Ejnar Dahl, født 1872, var sognepræst i Sennels1906 -12. Han blev i 1908 gift med *Mariane Kronborg*, f.1884, datter af Louise Hagensens moster, Mariane Kronborg, f. Nørgaard.

Sin fødegård må man ikke sælge, det er en gammel regel, men det gjorde Nis Hagensen alligevel, da Louise var 17 år, i 1912. Han købte en anden gård i Sydjylland og solgte den igen, så prøvede han bl.a. at være forvalter i Sverige. Tilbage gik det hele tiden, til sidst havde han mistet alle sine penge. Da var sønnerne rejst til Canada, og nu besluttede forældrene, at de også ville rejse over Atlanten, som så mange havde gjort det i årene omkring århundredskiftet. En datters livsforsikring blev opsagt, for at der kunne skaffes rejsepenge, og i 1916, midt under 1. verdenskrig, sejlede Margrethe og Nis Ha-

På vej til Hov skole

Man kunne gå til skolen gennem engene; om sommeren var det dejligt at vade gennem det tunge, grønne tæppe af græs, her og dér med pletter af blå forglemmigej'er, gule smørblomster og andre vilde blomster. Nogle af græsserne var også så smukke, det fine silkegræs eller de delikate hjerteformede. Senere, når græsset var blevet slået og revet sammen i små stakke for at tørre, var det rart på hjemvejen at hvile sig lidt i det sødt duftende hø og se drengene plyndre de vilde biers boer.

Der var et ganske lille hus, når man var kommet tværs over engen; det havde en bakkeside til værn mod vindens og vejrets raseri, og en dalside til leg og skønhed, nogle få magre træer til at dække dets nøgenhed.

Somme tider standsede jeg dér for at følges med Martha. Hun gik i min klasse, vi var begge meget stille piger og havde ikke noget at give hinanden udover et tavst kammeratskab. —

Hendes far arbejdede somme tider for os med at passe køer eller ordne små jobs her og dér.

Engang blev jeg inviteret til at spise i hendes hjem; det var Marthas fødselsdag. Huset bestod kun at et par rum og et lukket bislag til vasketøj og brændsel. På den ene side af den lille bitte forstue var opholdsstuen; først forekom den mig meget lille og fattig, men da jeg så Martha og hendes små brødres ansigter skinne af den største spænding og stolthed, mens de forsigtigt holdt om de de få og billige små nipsting, der stod på bordet og på kommoden, begyndte jeg at se alting sådan som de så det. Disse ting var ikke billige, ikke lurvede, de var kostbare; mine hænder rystede af taknemlighed, da de lod mig holde den lille vase med de klare, røde roser over hele forsiden, mens Martha forsigtigt holdt sine hænder bredt ud nedenunder, for en sikkerheds skyld.

Moderen, en slank, værdig kvinde, kaldte os til bords, og jeg blev endnu mere fortryllet af den vidunderligt fredelige atmosfære i dette fattige lille hjem. Alting var så pletfrit rent. I opholdsstuen, under vinduerne, var der bænke på begge sider af det lange bord. Bagvæggen var optaget af to meget store alkover; om dagen, når de mørke forhæng var trukket for, lagde man knap nok mærke til dem.

Vi fik sprødstegt flæsk med lette, hvide kartofler og løgsovs, og dejligt hjemmebagt brød, som Marthas moder skar på et skærebræt på bordet. Jeg syntes, det var et af de dejligste måltider, jeg nogen sinde havde fået, og ønskede bare, at jeg kunne være blevet privilegeret ligesom Einar, lillebroderen, som fik lov at rense stegepanden med små stumper af brød. Den langsomme, sindige måde, han gjorde det på, uden at forbigå en tomme af den sorte flade, og det saligt tilfredse udtryk på hans anspændte lille ansigt, mens hans mor og hans søster anerkendende så til, fik mig til på en eller anden måde at forstå, hvor enorm en rigdom på lykke, disse børn havde i dette fattige lille hus. Her var noget, der var meget bedre end sterling-sølv, strålende kerter og kostbare retter, — her var fred, tilfredshed og kærlighed.

En morgen, da jeg kom for at følges med Martha, lagde hendes mor mærke til, hvor kold og våd, jeg var. Da hun vidste, at jeg måtte sidde med mine våde strømper hele dagen, fik hun mig ned at sidde: så tog hun mine lange, sorte, meget stoppede strømper af, tørrede mine fødder og gav mig et par af Marthas snehvide strømper på. På vejen hjem stoppede jeg igen og tog mine egne strømper på, som hun havde vasket og tørret. Jeg misundte disse børn deres vidunderligt venlige mor og deres fattige lille hus. Jeg begyndte at bede til Gud om, at også jeg måtte blive fattig; de fattige lod til at have alting bedre end de rige.

Og lad aldrig nogen fortælle jer, at Gud ikke hører og opfylder bønner! Der har været tider, efter at jeg var blevet ældre og mere optaget af, hvad denne verdens goder og prestige kan gøre for én, da jeg ønskede, at Gud ikke havde været helt så hurtig og grundig med hensyn til at opfylde mine bønner...

Hvorfor solgte far gården?

Tiderne forandrede sig sandelig i årene 1913-14, mange store godsejere blev klædt af til skjorten, også mænd, som havde arbejdet hårdt og vidste, hvad de gjorde. Også mange ejere af lystgårde solgte til de store koncerner, der var skudt op som svampe på en gammel møddinq. De delte de store godser op i pæne små pakker og solgte dem til folk, som gerne ville drive landbrug, men ikke havde råd til at lønne medhjælpere.

Jeg véd ikke, hvordan far fra begyndelsen kom på den tanke at sælge sit gamle barndomshjem, som han var så inderligt knytet til, men jeg tvivler på, at nogen anden end mor kunne have overtalt ham til et så alvorligt skridt — som han tog uden at rådføre sig med de meget dygtige landmæn i hans nærmeste familie.

Far kunne ikke gøre for, at han ikke var skruet sammen til at være landmand. Og jeg er bange for, at mor heller ikke ville have været til megen hjælp. Hun var blevet gift som en nittenårig, meget umoden og anspændt ung kvinde, i sit hjem havde hun været under en vis tvang som den næstyngste i en stor familie. At blive gift med en rig mand, som fuldstændig underkastede sig hende, må have forekommet hende himmelsk. Som hun skrev til sin yngre søster: "Jeg véd ikke, hvordan vi nogen sinde skal komme til at bruge alle de penge." Det havde nu åbenbart ikke været så vanskeligt, og nu var hun parat til at sælge ud — for enhver pris. —

Forskellige dele af familien overværede auktionen sammen med lokale folk. Mange møbler og andre ting blev solgt, mange bare kørt væk. En gammel mand fra sognet, som havde kendt min farfar, købte det store pengeskab, men han havde været en lidt for flittig gæst ved bordene med mad og drikkevarer og havde det ikke så godt. Da han smækkede den tunge dør i, havde han glemt, at han havde lagt nøglen ind i skabet. Sidste gang jeg så ham, sad han på det låste skab, store tårer trillede ned ad hans rødmossede kinder, mens han i høje, sorgfulde toner klagede over den gode gamle"hr. proprietær" og det pengeskab, han havde købt for sine surt tjente penge, og som han ikke kunne komme ind i.

Sdr.(eller Gl.) Ullerupgårds hovedbygning menes opført af *Lars Toft*, som købte gården i 1756 og senere lagde den sammen med Nr. (eller Ny) Ullerupgård. Efter nogen udstykning blev gården i 1838 købt af *P.K.Hagensen*, som senere delte den mellem sine to sønner, *Martin* og *Nis*. Nis H. havde haft Gl.Ullerupgård i 25 år, da han i 1912 solgte den for 159.000 kr. Den var da på 19 tdr. hartkorn. 4 år senere blev den udstykket af Thylands Udstykningsforening, hovedparcellen blev solgt til *Viggo Oddershede* for 149.000 kr. — Billedet er fra o. 1920; til højre bag møddingen ses en selvbinder.

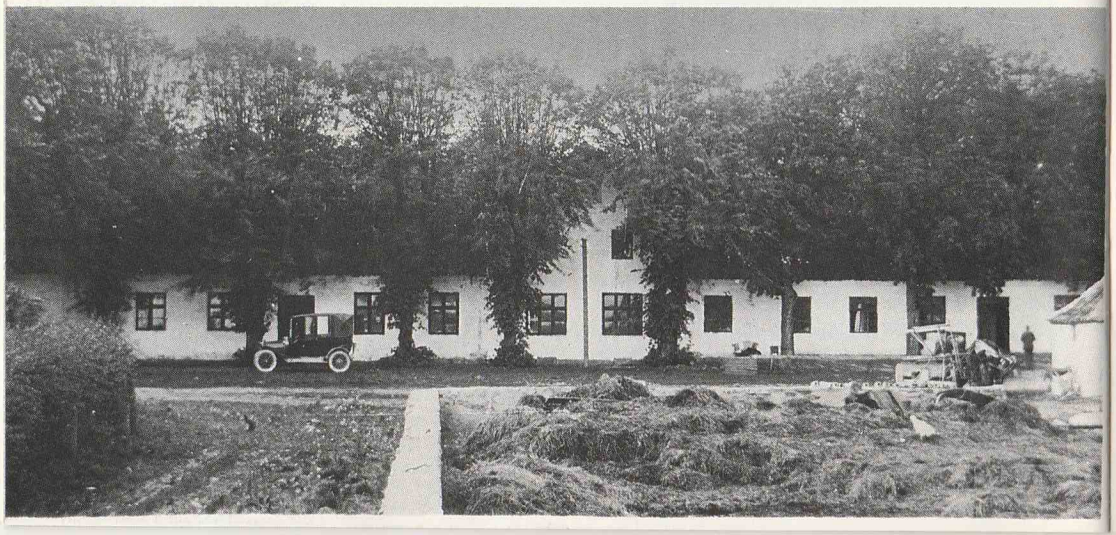

gensen sammen med deres to yngste døtre til Canada. De var da 50 og 57 år, Louise var 21 og Marie 9.

I det vestlige Canada forsøgte familien Hagensen sig med at dyrke hvede, men de havde ikke heldet med sig. De flyttede til *Regina*, hvor Louise blev ansat i en bank og på den måde kunne bidrage til familiens forsørgelse. Senere slog de sig ned i *Camas* i staten Washington i USA. Her traf Louise en dansk mejerist, *Peter Nielsen Beier*, som stammede fra Ribe. Han var 10 år ældre end hun; de giftede sig i 1920 og fik 2 sønner, *James Nis* blev født i 1922, *Peter William* i 1924. I 1924 var familien flyttet til *Oregon;* her boede også Louises forældre og søsteren Marie. Hendes yngre bror, *Jens Vognsen Hagensen*, havde gjort tjeneste som canadisk soldat og var faldet i Flandern.

"De har vel hørt, at N.Hagensens er rejst til Canada i August," skrev førstelærer Skaarup i Sennels i januar 1917 til pastor V.Møller, som havde været præst i Sennels omkring århundredskiftet. *"Hun vilde saa nødig, fortalte Anna Katrine* (= Louises kusine på Ny.Ullerupgård) *men H. vilde absolut derover til Sønnerne; en mere end sørgelig Skæbne, naar vi tænker tilbage paa den Tid, De havde her i Sennels. Forfærdeligt, at det skulde gaa saadant. — Der er nok truffet en saadan Ordning, at de gamle Hs. kan komme tilbage, naar de ønsker det."*

Hvad enten de har ønsket det eller ej, Louises forældre kom aldrig tilbage til Danmark. De døde begge i 1930; hun blev 68 og han 75.

Louises mand havde arbejde som mejerist i *Portland* indtil sin død i 1943. Louise fik ansættelse på Oregons største dagblad; her blev hun til 1955. Da solgte hun sit hus og købte en stor beboelsesvogn, som det var nemmere at holde, og som hun kunne flytte rundt med.I den boede hun i de næste 35 år, indtil 1990. Hun fik hver uge besøg af sin yngste søn; de havde et godt forhold til hinanden. I 1990, da hun var 95, kom hun på plejehjem; her døde hun 3 år efter. Hun kom heller aldrig tilbage til Danmark; det gjorde kun hendes aske.

Louise havde ønsket at få sin aske strøet ud over markerne til hendes elskede Ullerupgård.Derfor skrev Peter, hendes yngste søn, til mig, da hun var død; vi havde tidligere korresponderet. Jeg måtte svare ham, at det ikke er tilladt i Danmark at strø asken af en afdød ud over land, det må kun ske over vand. Jeg foreslog ham , at hans mors urne i stedet kunne blive anbragt på Sennels kirkegård. Den idé blev han meget glad for; jeg fik bestilt en gravsten, og urnen blev sendt herover.

Louise fik sit sidste hvilested i et gravsted, som strengt taget ikke er hendes. Men næppe nogen vil i dag gøre krav på det, og det er fredet for en årrække endnu. Desuden er det hendes nærmeste slægtninge, der i forvejen er begravet dér.

Nogle vil måske spørge, hvorfor hun ikke ligeså godt kunne være blevet begravet i USA. Fordi hun selv havde ønsket, at hendes støv måtte komme tilbage til hendes fødeeegn. Desuden er hun ikke en ganske ukendt kvinde her i landet. Hun hørte til "den u'brej familie", som *Jakob Knudsen* kaldte den; den store og udbredte familie i Hanherred, hvoraf en gren, Nørgaard-

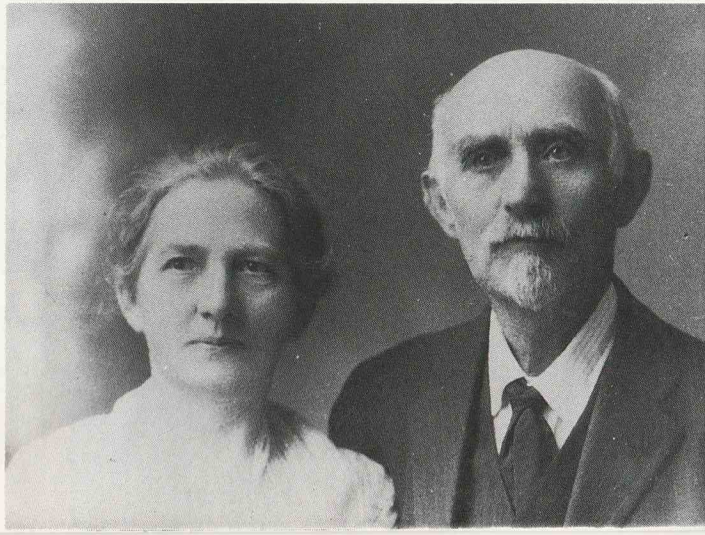

Margrethe og Nis Nissen Hagensen i deres ældre dage i Oregon i USA.

Da jeg skulle ofres

Folk begyndte at komme alle vegne fra. Mors familie var stor, og de fleste af dem, der kunne komme af sted med det, ønskede at tage afsked, efter som det ikke var sandsynligt, at vi nogensinde ville komme tilbage til vores fødeland igen.

Det syntes så absolut tåbeligt, at far og mor på deres gamle dage bare sådan i blinde ville drage af sted mod en fuldstændig fremmed verden. Ingen af os havde lært at tjene til føden, og vi havde ikke penge, det var værd at tale om.

Min onkel Hans, mors ældste bror, fik den vidunderlige idé, at jeg skulle gifte mig med den unge læge, som ifølge familiesnakken havde været interesseret i mig. Så kunne jeg spare mine gamle forældre for at rejse til et fremmed land og tilbringe deres sidste levedage dér, fjernt fra deres kære.

Min onkel sendte sin datter, for at hun skulle præsentere forslaget for mig; de ville oven i købet bekoste brylluppet. Selvfølgelig kunne han ikke vide, hvor meget mor havde moret sig over denne unge mand og drillet ham, hvor meget min far havde været imod det, hvordan min bror havde gjort alt muligt for at fremstille ham som en skørtejæger og en helt igennem dårlig karakter — han kunne ikke vide alt det, ellers tror jeg ikke, han overhovedet ville have overvejet at gøre denne unge mand til syndebuk på alteret for mors og fars dårskab. Og selv om jeg havde elsket denne mand, og han havde været villig til at bringe dette offer, vidste de så ikke, hvor hård mor var at have med at gøre? Måske vidste de virkelig ikke, hvor dominerende mor altid havde været, — men det kan ikke være muligt, at de, hendes nærmeste familie, ikke skulle vide det. Jeg regner med, at det kun var naturligt, at alt det dårlige i øjeblikket blev pløjet ned, men de behøvede ikke at se på mig, som om jeg lige havde myrdet mine gamle, hjælpeløse forældre.

I de der "gode gamle dage" var det åbenbart opfattelsen hos mange både oplyste og uoplyste personer, at når man havde sat et barn i verden, havde man skænket den stakkels lille uskyldige sjæl "noget", som den samme lille uskyldige sjæl måtte forventes at være evigt gældbunden og taknemlig for. Jeg må sige, at jeg for min del aldrig havde været særlig vild med denne gave fra mine forældre, givet helt og holdent uden mit samtykke — mit unge liv havde fra den spæde barndom af været fyldt af frygt og en aldrig mættet hunger efter kærlighed. Og senere havde jeg lært at hade min mor for hendes ekstreme grusomhed; hun havde domineret mig, med forsæt dræbt min første kærlighed og uden grund forhindret mig i at udføre det arbejde, jeg følte mig mest egnet til, og som jeg elskede. Nu står det mig klart, at hvis jeg havde været en stærkere personlighed, ville jeg på en eller anden vis have fundet en måde, hvorved jeg kunne gøre min færd gennem livet mere vellykket, uden hensyn til familieskabte forhindringer.

Louise Hansine Frederikke Nørgaard Hagensen kort før afrejsen til Canada

familien, stammer fra Aggersborggård. En af Louises mange fætre var forfatteren *Hans Kirk*, og han omtaler hende et par steder i sine meget læseværdige erindringer, "Skyggespil", ligesom han fortæller om hendes forældre, som efter hans mening solgte Gl.Ullerupgård, fordi de var nødt til det.

Dertil kommer, at Louise Hagensen Beyer selv var forfatter. Hun har — vist nok i moden alder — skrevet sine erindringer om sin barndom og ungdom i Thy og andre steder, og det er ikke bare en artikel, som kunne stå i "Jul i Thy". På Lokalhistorisk Arkiv i Thisted ligger der en kopi af erindringerne; det drejer sig om 165 tætskrevne A4-sider. Hvis de skulle udgives — og det burde de absolut blive — ville det blive til en bog på op imod 300 sider. Og det er vel at mærke spændende læsning; Louise kunne kunsten at skrive og fortælle, så læseren bliver interesseret, for ikke at sige grebet af fortællingen.

Det hænger også sammen med, at hun fortæller en meget dramatisk historie — om en grim ælling, der længtes *meget* efter en dag at blive en svane og kunne leve på egen hånd. Hun har åbenbart haft et meget dårligt forhold til sin mor; hun har hungret efter en kærlighed, som moderen ikke viste hende, og det lægger hun ikke skjul på. Man må håbe, at hendes mor aldrig har fået hendes erindringer at se, for hun bliver meget hårdt bedømt. Faderen har ikke været så slem, men han havde ifølge Louise ikke meget at skulle have sagt, han var helt holdt nede af hendes meget dominerende mor.

Forfatteren Hans Kirk var jævnaldrende med Louise Hagensen, men tilhørte en yngre generation; hans mor var Louises ældre kusine, datter af hendes ældste moster, Marie Andersen, som sad enke på den daværende hovedgård Kjølbygård i Hunstrup.

Hans Kirk er inde på det samme; han husker "Onkel Nis" som en rar mand, men "Tante Margrethe" som en skrap dame, der desuden var missionsk og kunne finde på at sende gårdens folk til missionsmøde, når de ellers skulle have høstet. Det lyder *lidt* usandsynligt, men hvis man læser Louises erindringer, forekommer det måske ikke så usandsynligt endda.

Erindringerne er skrevet på engelsk; i SOGNEBLADET nr. 116, advent 1984, har jeg bragt et afsnit om julen på Ullerupgård i oversættelse. Med denne artikel følger nogle andre uddrag.

Om familierne Hagensen på de to Ullerupgårde handler også en artikel i SOGNEBLADET nr. 74, pinse 1976.

Louise Hansine Frederikke Nørgaard Beyer, født Hagensen, fotograferet dagen før hun fyldte 96 år.

FRA MENIGHEDSRÅDET

Nye salmer

Til kirken er der anskaffet 30 eksemplarer af "Tillæg til Den danske Salmebog" med 186 nye salmer. De blev brugt ved sangaftenen i præstegården den 2. november; her gennemgik formanden flere af de nye salmer, men især øvede forsamlingen sig på at synge dem. En ny salme kan ikke bedømmes rigtigt, før man kender melodien og er nogenlunde vant til at synge den.

Der vil igen blive lejlighed til at øve de nye salmer i præstegården **torsdag den 9. februar kl.20.**

De 30 eksemplarer af Salmebogstillægget vil blive anbragt på salmebogshylden i kirken, og det er meningen, at nogle af de nye salmer efterhånden forsøgsvis skal tages i brug ved gudstjenesten.

Belægning på gravsteder

På given foranledning har menighedsrådet vedtaget, at det *ikke* skal være tilladt at dække gravsteder med grus eller andet i en farve, der afviger meget fra almindelig jordfarve. Det er således ikke tilladt at bruge hvidt marmorgrus eller lignende.

SENNELS SOGN

Sognepræst:
Anders J.Hindsholm 98 50 32
træffes bedst om formiddagen.

Formand for menighedsrådet:
Bent Windfeld 98 52 74
Klosterengen 38.

Kirkekasserer *Bente Thonsgaard,*
Sennelsvej 23 98 51 15

SENNELS KIRKE

Kirkeværge og kirkesanger
Carlo Hundahl Jensen,
Sennelsvej 144 98 51 98

Graver *Kaj Kristensen,*
Sennelsvej 94 98 55 94
Træffes hjemme kl. 12-13, ellers evt. på kirkegården.

Kirkesanger *Jens Peter Knudsen,*
Gadekæret 19 98 60 26

Korleder *Dorte Mosgaard,*
Gadekæret 24 98 50 20

Organist *Bo Vestergaard-Thomsen,*
Kærleddet 6 98 60 63

Mandag er fridag for både sognepræsten og kirkebetjeningen.

HVAD DER SKER I SOGNET

11/12 **3. søndag i advent** *(Johs.Døber i fængsel, Matth. 11.2-10).* Gudstjeneste kl. 10.

Kl. 19.00: **Koncert i kirken,** derefter kaffebord i forsamlingshuset.

18/12 **4. søndag i advent** *(Johannes Døbers vidnesbyrd, Johs. 1.19-28)* Gudstjeneste kl. 10. (Langkjer)

24/12 **Juleaften***(Jesu fødsel, Luk. 2.1-14)* Aftensang på "Fjordglimt" kl. 15, i kirken kl. 16.

25/12 **Juledag** *(Jesu fødsel , Luk. 2. 1-14)* Gudstjeneste kl. 10, med kor.

26/12 **2. juledag.** Gudstjeneste kl. 10. (Thastum)

28/12 Forsamlingshusets juletræsfest.

1/1 **Nytårsdag** *(Jesu navn, Luk 2.21)* Gudstjeneste kl. 14, med kor.

8/1 **1.søndag efter helligtrekonger.** *(Den 12-årige Jesus i templet, Luk. 2.41-52)* Gudstjeneste kl. 10.

11/1 Litteraturaften i præstegården kl. 20.

12/1 Sammenkomst for pensionister, med oplæsning, "Fjordglimt" kl. 14.30.

15/1 **2.søndag efter helligtrekonger.** *(Brylluppet i Kana, Johs. 2.1-11)* Gudstjeneste kl. 10.

22/1 **3.søndag efter helligtrekonger.** *(Officeren i Kapernaum, Matt.8.1-13)* Gudstjeneste kl. 10.

25/1 Litteraturaften i præstegården kl. 20.

29/1 **4.søndag efter helligtrekonger.** *(Jesus stiller stormen på søen, Matt. 8. 23-27)* Gudstjeneste i kirken kl. 9, på "Fjordglimt" kl. 10.45.

5/2 **Sidste søndag e.helligtrekonger** *(Forklarelsen på bjerget, Matt.17.1-9)* Gudstjeneste kl. 10. (Kirkekaffe)

9/2 Sammenkomst for pensionister, med oplæsning, "Fjordglimt" kl. 14.30.

Sangaften med nye salmer, i præstegården kl. 20.

12/2 **Søndag septuagesima.** *(Arbejderne i vingården, Matth. 20.1-16)* Gudstjeneste kl. 10.

19/2 **Søndag sexagesima.** *(Sædemanden, Mark. 4.1-20)* Gudstj. kl. 10.

22/2 Litteraturaften i præstegården kl. 20.

26/2 **Fastelavn** *(Jesu dåb, Matth. 3.13-17)* Gudstjeneste i kirken kl. 9, på "Fjordglimt" kl. 10.45.

5/3 **1. søndag i fasten** *(Jesus fristes i ørkenen, Matth. 4.1-11)* Gudstjeneste kl. 10. Kirkekor. (Kirkekaffe).

(8/3 Forfatteren Erik Aalbæk Jensen taler i *Hillerslev* præstegård.)

9!3 Sammenkomst for pensionister, med oplæsning, "Fjordglimt" kl. 14.30.

12/3 **2. søndag i fasten** *(Den kanaanæiske kvinde, Matth. 15.21-28)* Gudstjeneste kl. 10.

19/3 **3. søndag i fasten** *(Jesus uddriver en uren ånd, Luk 11.14-28)* Gudstjeneste kl. 10.

26/3 **Midfaste** *(Jesus bespiser fem tusinde, Johs. 6.1-15)* Gudstjeneste i kirken kl.9, på "Fjordglimt" kl. 10.45.

Redaktionen sluttet 5. december. Næste nummer udkommer til fasten.

Fiskeriartikler, -beklædning
Rødspætte-, ørred-, togge-, silde- og torskegarn.
Alt i tilbehør - ruser, rusenet m.m.
Fiskeribeklædning, arbejdstøj, termotøj m.m.
JOHS. HAANING ApS
Fiskenet imp./eksp. – Fiskeriart. – Erhvervs- og fritidsbeklædning
LEOPARDVEJ 10 . 7700 THISTED . TELEFON 97 92 08 22

JENS VRIST
TØMRER OG BYGNINGSSNEDKER
SENNELSVEJ 40 . 7700 THISTED
TLF. (07) 98 52 88 . BILTLF. 049 - 7 27 72

HØJLAND BILER
aut. PEUGEOT forhandler
Præstejorden 7, Thisted, tlf. 97 92 66 77

Svenn Agerholm
GLAS·PORCELÆN·KØKKENUDSTYR
STOREGADE 7·THISTED·TLF. 07-92 02 57

Sennels Vognmandsforretning
v/Egon Smed
Klosterengen 14 - Sennels - 7700 Thisted - Tlf. 97 98 50 37

mazda
A.P.Andersen & Co. A/S
Rosenkrantzgade 1 . 7700 Thisted
Tlf. 9792 1600
OPEL SPECIALIST